

Література:

1. Программа развития ООН: Индекс человеческого развития в странах мира в 2015 году. Центр гуманитарных технологий. – 16.12.2015 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gtmarket.ru/news/2015/12/16/7285>.
2. Валовой внутренний продукт Украины // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/index/gdp/>
3. Human Development and Ukraine's European Choice // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.undp.org.ua/>

ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Квасниця О.В.

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів ім. С.І. Юрія
Білик Р.О.

студент 4 курсу напряму підготовки «Фінанси та кредит»
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

В сучасних умовах державотворення посилюються процеси, пов'язані з глобалізацією соціальної політики, що призводить до того, що дана проблема виходить на наддержавний рівень, так як актуалізуються питання ефективного регулювання розвитку країн в інтересах підвищення добробуту населення. Розвиток соціальної сфери та її характер залежать від моделі соціальної політики, яку проводить держава.

Проблема перетворень і змін у соціальній політиці є особливо актуальною для української держави, яка прагне розвиватися демократичним шляхом. Саме тому, сьогодні гостро постає проблема визначення пріоритетних напрямів та вдосконалення фінансового механізму реалізації державного регулювання процесів соціальної орієнтації економіки.

Сучасний стан соціально-економічного розвитку України та соціальної політики свідчить, що держава проводить надмірно соціалізовану політику, при цьому не маючи на це необхідної кількості фінансових ресурсів. Стан потенціалу реального сектора економіки фактично не створює необхідної доданої вартості, тому для вирішення проблем підвищення соціальних стандартів держава йде на штучне збільшення доходів шляхом все більшого втручання в реальні економічні процеси та збільшення податкового навантаження [2, с. 180].

За допомогою соціальної політики посилюється економічна активність працездатних верств для забезпечення гідного життя всього суспільства. Серед пріоритетів соціальної політики слід виділити: створення умов для забезпечення достатнього життєвого рівня населення, розвиток трудового потенціалу, народонаселення, формування середнього класу, недопущення надмірної диференціації населення за рівнем доходів, проведення пенсійної реформи, надання адресної підтримки незахищеним верствам населення, всебічний розвиток освіти, культури, покращення охорони здоров'я населення. Таким чином, соціальна політика зосереджується на формуванні ефективних умов життя всіх членів суспільства, відносин між соціальними групами та забезпеченні ефективної зайнятості [1, с. 36].

Відзначимо, що з урахуванням сучасного соціально-економічного стану в Україні одним із шляхів покращання якості життя населення є необхідність забезпечення цільового характеру пільг соціального спрямування. Основним завданням щодо досягнення цієї мети є визначення категорії «найменш захищених верств», яким надаються соціальні пільги, до яких можна віднести: бідне населення, населення сільських районів та осіб з інвалідністю. Наступними кроками є вдосконалення нормативно-правової бази забезпечення соціальних пільг, розв'язання проблем із бюджетним навантаженням через збільшення кількості пільговиків, а також удосконалення комп'ютеризованої системи Єдиного державного реєстру осіб-пільговиків. Останнє завдання є найбільш пріоритетним, так як Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги, створений саме з метою забезпечення адресності надання пільг та прозорості походження бюджетних коштів соціального спрямування, ефективного їх використання, а також з метою налагодження обліку даних про пільгові категорії населення за соціальною ознакою.

Реформування існуючої системи соціальних виплат і пільг з метою підвищення адресності надання окремих виплат, пільг при збереженні існуючої системи соціальної допомоги – один з можливих шляхів підвищення ефективності системи соціального захисту. Цей шлях вимагає значних витрат, пов'язаних зі зміною порядку надання кожної виплати пільги. Іншим можливим напрямком реформування системи соціальних допомог, виплат і пільг є максимальне спрощення діючої системи соціальних допомог, виплат і пільг при переході до принципу надання соціальної підтримки малозабезпеченим домогосподарствам на основі перевірки потреби. Таке реформування в сфері соціальної підтримки населення повинне бути пов'язано зі скороченням бюджетних субсидій виробникам товарів і послуг, і поступовою заміною цих субсидій на адресні виплати нужденним категоріям населення.

Для підвищення ефективності соціального захисту малозабезпечених верств населення за рахунок бюджетних коштів потрібно:

- упорядкувати систему пільг та субсидій, підвищити рівень їх адресності;
- замінити пільги адресними (грошовими) видами допомоги;
- удосконалити комп'ютеризовану систему Єдиного державного реєстру осіб-пільговиків;
- ввести програму обліку «Електронна соціальна картка»;
- переглянути норми споживання послуг за пільговими тарифами;
- ліквідувати основи взаємозаліків між бюджетами та підприємствами – надавачами послуг;
- застосувати принцип надання соціальної допомоги громадянам лише протягом обмеженого проміжку часу.

Застосування даних заходів дозволить раціонально й ефективно використовувати бюджетні кошти, що спрямовані на соціальний захист населення.

Література:

1. Івашова Л.М. Фінансові механізми реалізації соціальної політики держави: пільги та субсидії для населення / Л.М. Івашова, М.Ф. Івашов // Вісник АМСУ. Серія: “Державне управління”. – 2013. – № 2(9). – С. 34-42.
2. Нога І.М. Розробка концепції соціальної політики держави через механізм реформування системи пенсійного забезпечення в Україні / І.М. Нога // ДонНДУУ Менеджер. – 2014. – №2(68). – С.180-188.